

מטאוראים באשכולות שבת

תשפ"ה	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
הדלקת נרות	7:15	7:00	7:08	7:17
מוצאי שבת	8:17	8:15	8:18	8:16
דבינו תם	8:50	8:52	8:53	8:51
נא לשמור על קדושת הגליון				

דברים

השנאה מקלקלת את השורה

"וַיֵּצֵא הָאֱמוּנִי הַיֵּשֶׁב בְּהָר הַהוּא לִקְרֹאתְכֶם וַיְדַבֵּר אֲתֶכֶם כְּאִשֶּׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים" (מ-מד) פֶּרֶשׁ רַש"י: "כְּאִשֶּׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים – מֵהַ הַדְּבָרָה הַזֹּאת כְּשֶׁהִיא מִכָּה אֶת הָאָדָם מִיַּד מֵתָה, אִף הֵם כְּשֶׁהֵיוּ נוֹגְעִים בְּכֶם מִיַּד מֵתִים".

דְּבָרֵי רַש"י טְעוּנִים בְּאֹר, שֶׁכֵּן הַפְסוּק בָּא לְתַאֵר אֶת עֲנָשׁוֹ שֶׁל הַמַּעֲפִילִים, שֶׁהָיוּ עַל יְדֵי הָאֱמוּנִי שֶׁנִּמְשָׁל לְדְבוּרִים, וְאֵלּוּ לְדְבָרֵי רַש"י – הַדְּמוּי לְדְבוּרִים בָּא לְהַמְחִישׁ אֶת הַנִּקְמָה שֶׁנִּקְם ה' בְּאֱמוּנִיִּים, שְׁמֹתוֹ כְּדְבוּרִים.

אֶת הַתְּשׁוּבָה נָבִין עַל פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁלִּפְנֵינוּ:

ר' אֲשֶׁר דִּנְגּוֹר הָיָה סוֹחֵר בְּדִים יִשְׂרָאֵל וְהָגוֹן בִּירוּשָׁלַיִם. לֹא הֵרַחֵק מִמֶּנּוּ, שֶׁכָּנָה חֲנוּתוֹ שֶׁל מִתְחַרְהוֹ הָעֶרְבִי, אֲסַמְעִיל. בְּעוֹד שְׁחֲנוּתוֹ שֶׁל ר' אֲשֶׁר הִמָּתָה תְּמִיד לְקוֹחוֹת, אֲשֶׁר נִהְנוּ מֵאֲדִיבוֹתָיו וּמִהֲגִינוֹתָיו – הָיָה אֲסַמְעִיל יוֹשֵׁב בְּדָד בְּחֲנוּתוֹ. הָאֲמָת, שֶׁלֹּא תְּמִיד הָיְתָה גֵר לְרִגְלָיו, וְגַם תְּכּוֹנוֹתָיו הִרְגִּזְנוּ, הִרְחִיקוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַקּוֹנִים.

מִשְׁבַּע הַדְּבָרִים, הַתִּדְרָדְרוֹ הַיִּחְסִים בֵּין שְׁנֵיהֶם וְהִגִּיעוּ לְנִקְדַּת רְתִיחָה. ר' אֲשֶׁר הֵחַל לְחַשֵּׁשׁ לְחַיּוֹ. הוּא פָּנָה לְאַחַד מִחֻכְמֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּאוֹתָהּ עֵת, רַבִּי שְׁלֹמֹה. הוּא הָיָה פֶּקֶח וּבִעַל תּוֹשִׁיָּה, אֲשֶׁר רַבִּים נִעְזְרוּ עָלָיו, וְר' אֲשֶׁר הָיָה גַם יְדִידוֹ מִנֶּעֶר. ר' אֲשֶׁר תָּנָה בְּפָנָיו אֶת הַמִּצָּב הַקָּשָׁה שֶׁאֵלּוּ נִקְלַע שֶׁלֹּא בְּאִשְׁמֹתוֹ, וּבִקְשׁ אֶת עֲצָתוֹ כִּיֵּצֵד לְצֵאת מִן הַמִּצָּר.

שָׁקַע הַחֲכָם בְּהִרְהוּרִים, וְלֵאחֲרָיָה כְּמָה דְּקוֹת הוֹדִיעוּ אֶת שְׁעָלָיו לַעֲשׂוֹת: "מַעֲתָה, בְּכָל פַּעַם שֶׁתַּעֲבֹר הַלְלוּת הַמֵּת בְּסִמּוֹךְ לַעֲסֵק שֶׁלְךָ, תִּבְקֹשׁ לַעֲצֹר אֶת הַהֲלֹנָה, תֹּאמַר קָדִישׁ עַל הַנֶּפֶט, וְאַחֲרָיָה כִּן תִּתְכַּוֵּן אֶל הַנֶּפֶט, וְתִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ מַחִילָה בְּשֵׁם כָּל הַקֵּהל, שְׁמָא פָּגְעוּ בּוֹ וּבִבְכוּדוֹ".

"וְכִיֵּצֵד אֲמַצָּא בְּכָךְ מִזֹּר לְצִרְתִּי?" תָּהָה ר' אֲשֶׁר דִּנְגּוֹר.

רַבִּי שְׁלֹמֹה הִבְלִיעַ חִידוֹ מִתַּחַת לְשָׁפְמוֹ, וְסִמֵּן לָר' אֲשֶׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. הוּא לָחַשׁ לוֹ אֶת תְּכֵנִיתוֹ עַל כָּל פְּרִטְיָה, וְאַחֲלָה לוֹ הַצִּלְחָה.

כָּבֹד לְמַחֲרַת הַיּוֹם, הַתְּקִימָה הַלְלוּהָ רַבְתִּי בִירוּשָׁלַיִם. מִסְּלוֹל הַמְּלוּיִם עֲבֹר מִמֶּשׁ בְּסִמִּיכוֹת לִשְׁנֵי בְּתֵי הָעֵסֶק, וְר' אֲשֶׁר הִבִּין שְׁעָלָיו לַפֶּעַל. הוּא בִקֵּשׁ לַעֲצֹר אֶת הַהֲלֹנָה, אֲמַר קָדִישׁ, וְאִזּוֹ הַתְּכַוֵּן לְחַשׁ לְנֶפֶט בְּאִזּוֹ דְּבַר מָה. כָּל זֶה אֲרַע לְנִגְדַּי עֵינָיו מִשְׁתַּתְּאוֹת שֶׁל אֲסַמְעִיל.

לְאַחֵר כְּשֶׁבֹעַ, שׁוּב עֲבֹרָה הַלְלוּהָ בְּפֶתַח חֲנִיּוּתֵיהֶם שֶׁל ר' אֲשֶׁר וְאֲסַמְעִיל. גַּם הַפַּעַם, חֲזָרָה עַל עֲצָמָה הַתְּמוּנָה יוֹצֵאת הַדֶּפֶן. לְאַחֵר שְׁאֲמַר קָדִישׁ עַל הַנֶּפֶט, הַתְּכַוֵּן ר' אֲשֶׁר לְעִבְרָה הַנֶּפֶט לְחַשׁ לוֹ לְחִישָׁה הַגּוֹנָה. כִּן נִהַג ר' אֲשֶׁר לַעֲשׂוֹת בְּכָל הַלְלוּהָ וְהַלְלוּהָ. הַמַּעֲשֶׂה הַמּוֹדֵר עוֹרֵר סִקְרָנוֹת עֲזָה אֲצֵל שְׁכֵנוֹ הָעֶרְבִי, עַד שֶׁחָשׁ כִּי אֵינוֹ יָכוֹל לְהַכִּילָהּ. לְמִרְוֹת הַיִּחְסִים הַמְּתוּחִים בִּינֵיהֶם, פָּנָה אֲסַמְעִיל לָר' אֲשֶׁר בְּתִמְחִיָּה: "מָה לָּךְ וּלְנֶפֶטָרִים? אֲנִי, גִּלְהָ לִי, מָה אֶתָּה נוֹהֵג לֹאמַר לָהֶם?"

ר' אֲשֶׁר, שֶׁצָּפָה לְשֵׁאלָה זֹאת, דָּחָה אוֹתוֹ בְּטַעֲנוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת. אֲבָל אֲסַמְעִיל לֹא וָתֵר, וְהַפְצִיר בָּר' אֲשֶׁר שִׁיגְלָה לוֹ מָה לוֹחֵשׁ הוּא בְּאִזְנֵי הַנֶּפֶטָרִים. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר "נִשְׁבֵּר" ר' אֲשֶׁר, וְהִסְכִּים "לְחַשֵּׁף" בְּפָנָיו אֶת הַסּוּד הַכְּמוּס, בְּתִנְיָא שִׁיתָן 'תְּקִיעַת כֹּף' שֶׁלֹּא יִגְלֶה אֶת הַסּוּד לְאִף אֶחָד.

"לְפִי הָאֱמוּנָה הַיְּהוּדִית", אֲמַר ר' אֲשֶׁר, כְּהוֹרָאָתוֹ שֶׁל חֲכָם שְׁלֹמֹה, "יְדוּעַ לָנוּ שֶׁהִנְבִּיא מוֹחֲמַד עוֹמֵד בְּפֶתַח 'לָגַן עֵדֶן' וְחוֹסֵם אֶת הַכְּנִיסָה אֵלָיו לַיהוּדִים. לָכֵן, הַפְּשָׁנוּ הַיֵּטֵב, וּמִצָּאנוּ כְּנִיסָה נּוֹסֶפֶת לָגַן עֵדֶן שֶׁאֵינָהּ יְדוּעָה לְמוֹחֲמַד. אֶת הַסּוּד הַזֶּה אֵנִי דוֹאֵג לְגָלוֹת לְכָל אֶחָד מִהַנֶּפֶטָרִים הַיְּהוּדִים. זֶה מָה שֶׁאֵנִי לוֹחֵשׁ בְּאִזְנֵיהֶם בְּכָל הַלְלוּהָ".

כְּשֶׁשָּׁמַע אֲסַמְעִיל אֶת הַסּוּד הַנּוֹרָא, אִידֵּן הַיְּהוּדִים מְעִרִימִים עַל מוֹחֲמַד וְנִכְסִים לָגַן עֵדֶן מְכֻנְסָה צְדִידִית, רִתַּח מִזְעֵם וְקָרָא בְּקוֹל: "הִיָּה לֹא תִהְיֶה! לֹא אֶעְבֹּר עַל כָּךְ בְּשִׁתְיָקָה. עָלַי לַעֲלוֹת מִיַּד לְמוֹחֲמַד וּלְגָלוֹת אֶת אִזְנוֹ עַל כָּךְ!"

בְּאִמְרוֹ זֹאת, שָׁלַף אֲסַמְעִיל אֶת פְּגִיוֹנוֹ הַמְּשֻׁחַז וְתַחַב אוֹתוֹ בְּלָבוֹ, בְּדִרְכּוֹ לְמוֹחֲמַד...

אבל אני הבנתי את הסימן שהקדוש ברוך הוא שלח לי, כבקשתי. את השבת האחרונה כבר שמרתי כראוי.
 "מיד כשנכנסת למסעדה, זהיתי אותך. אתה האיש שלו אני חייב את חיי! בזכותך שבת לשמר שבת כראוי, ובגזרת השם להוסיף ולהתחזק עוד ועוד! מה הוא מגש דגים, לעמת מה שאני חייב לך?" סיים בעל המסעדה את ספורו בהתרגשות.

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך", ה' אוהב את התמימות הזאת.
אותו יהודי תמים, שקים את ההלכה ששמע מהרב הראשון בתמימות ובלי להתבייש, זכה לחזק יהודי אחר בשמירת שבת, וברית ידידות נרקמה בין השניים. הם הוסיפו לחזק זה את זה ביתר שאת וביתר עז, לשמר תורה ומצוות.

ולגופה של הלכה: שאלו את אחד הפוסקים איד קדאי לנהג, והוא השיב שכל אחד יעשה כרצונו, יאמר בקול רם או בלחש, ובלבד שיכונן לבו לשמים, ובלבד שלא יגזים ויבהיל את הנמצאים סביבו. ולשפונתו לשם שמים – מעשהו רצוי לפני בוראו, והשם יתברך יצליח דרכו. (מאה ושנים ספורים)

**הכלכות
כיבוד
2018**

אירכיון

הכלכות כיבוד הורים ע"פ פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

לקרא לבנו על שם אביו שנפטר צעיר או שלא שמר תורה

שאלה: מהי ההנהגה הנכונה כשהבן רוצה לקרא לבנו על שם אביו שקראו לו "אברהם", אבל אביו נפטר צעיר או שהוא היה בעל יסורים, או שנהרג במיתה משנה. וכיצד ינהג הבן כשאביו לא שמר תורה ומצוות, האם יקרא לבנו על שמו של אביו.

תשובה: הגמרא במסכת ברכות (ז ע"ב) אומרת ששמו של האדם גורם ומשפיע על מהות האדם ותכונותיו. ולכן כשאביו נפטר צעיר, כשהוא פחות מגיל ששים, וכמו כן שאר המקרים כשחושש לקרא לבנו על שמו של אביו - הסבא, יקרא הבן לתינוק על שם אביו שקראו לו אברהם, ויעשה תנאי לפני הברית ויאמר: אם נתינת השם לבני על שם אבי היא טובה עבור בני - אז אני קורא לו אברהם על שם אבי. אבל אם נתינת שמו של אבי לבני היא שלא לטובתו - אני מתכנן לקרא לבני על שם אברהם אבינו או על שם צדיק שנקרא בשם אברהם. וכן יתנה כשאביו לא שמר תורה ומצוות.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען אירכיון" (yadlerben@gmail.com))

הרי לנו, כי שנאתם של הגויים ליהודים לעתים היא כה עזה, עד שהם מוכנים למסור את נפשם, ובלבד שיוכלו לפגוע בעם ישראל. בכך נמצא תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של מרן הגרי"ז מבריסק, שאמר כך:
 אם, נניח, ראובן מכה את שמעון חברו מתוך ידיעה ששמעון ינהג בו במדת הרחמים ולא ישיב לו כגמולו – בזה לא נכרת שנאתו הגדולה של ראובן לשמעון, שהרי הסבה שמכה אותו היא אך ורק משום שידוע ששמעון לא ישיב לו. לעמת זאת, אם ראובן מודע לכך ששמעון ישיב לו מנה אחת אפים, ואף על פי כן ממשיך להכותו – יש בזה כדי להעיד על עצמת שנאתו של ראובן לשמעון, שמוכן לסבל עבור נקמתו בשמעון.
 כאשר הפסוק מתאר את רדיפת האמורי אחרי המעפילים, ומדמה אותו לדבורים המתות בעקיצתו, יש בכך ללמדנו על גדל השנאה שהיתה להם כלפי עם ישראל, שהרי הם רדפו אחריהם גם כאשר ידעו בודאות שיפסידו מכם. משום כך, מגישה לנו כאן התורה שהאמוריים נענשו ומתו, שמתוך כך אנו למדים על גדל שנאתם השרשית לישראל ועל גדל המכה שספגו מכם, וכמו שהפסוק מסיים: "ויכרתו אתכם בשעיר עד חרמה". (ללמד)

"לכבוד שבת קדש"

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל" (א-כ) כתב הרב "תורת חכם" זצ"ל: **"אלה הדברים", דברי תוכחה, "אשר דבר משה אל כל ישראל".** אל כל ישראל – פנה משה רבנו בדברי תוכחות. אבל כשפנה אל הקדוש ברוך הוא – דבר אך טוב על ישראל, דברי רצוי וסגולה...
 ספר הגאון הגדול רבי ראובן אלבז, ראש ישיבת "אור החיים" מעשה נפלא: אדם אחד, שלא שמר תורה ומצוות לגמרי, הזדמן לשעור תורה. הוא שמע מהרב שעל כל דבר שקונים לשבת, יאמרו: **"לכבוד שבת קדש"**, לפי שהדבור פועל הרבה בקדשה (משנ"ב ז' א-ב), והוא קבל על עצמו לנהג כך. **ביום חמישי, נכנס האיש לחנות וקנה מוצר לשבת.** כשהגביה אותו, קרא בקול רם: **"לכבוד שבת קדש!"** האנשים שעמדו לידו הביטו בו בפליאה, וגם הוא בעצמו התבייש, אך זה לא מנע ממנו להמשיך בקבלה שקבל על עצמו. למחרת, נכנס לחנות דגים גדולה בשוק. לאחר שבחר דג שמו וטוב, הגביהו וקרא בקול רעש גדול: **"לכבוד שבת קדש!"** האנשים מסביבו נבהלו והביטו בו בתמיהה, והוא לא ידע היכן לטמן את ראשו מרב בושה. הוא מהר לשלם את הכסף ולעזוב את החנות.
 ביום ראשון, הזדמן שוב לשעור תורה. הוא שמע את הרב, שאותו לא הכיר, אומר לצבור ש"דרך ארץ קדמה לתורה" – נאמר גם לגבי קיום מצוות, ועל האדם לקיים מצוות בצורה נוחה, שלא תזיק לבריות, ושלא תגרום חילול השם.
 כדי להסביר את הדברים, הביא הרב דגמה: ביום ששי האחרון הוא היה בחנות דגים בשוק, ולפתע הגיע אדם לקנות דג, והחל לקרא בקולי קולות: **"לכבוד שבת קדש"**, בצורה שהבהילה מאד את הלקוחות שהיו בחנות. האיש שמע את הדברים, ולבו התכווץ. הוא מהר לביתו וספר לאשתו: "אין לך משג איד הרב דבר נגדי בשעור... אמנם, אף אחד מהשומעים לא הבין שהפונה אלי, אבל לפי דבריו, לא עשיתי טוב. מה אעשה?! בסך הכל התפונתי לעשות מצוה".

רצתה האשה לנחמו ולעודד את רוחו, והחליטה לצאת איתו לטיול רגלי. בדרך, עברו ליד מסעדה של דגים, וריח הדגים התפשט לרחוב. היא בקשה מבעלה להכנס למסעדה ולהזמין להם מנה קטנה. הבעל הכניס את ידו לפיס, ומצא רק שטר של עשרים שקל. נכנס עם אשתו למסעדה ובקש מבצל המסעדה שגביא להם חתיכת דג קטנה, בשווי עשרים שקל. "שבו כאן, מיד אגיש לפניכם את המנה שבקשתם". כעבור כמה דקות, הגיע בעל המסעדה ובידיו מגש עמוס בדגים.
"הדגשתי לך מראש, אין לי יותר מעשרים שקל!" קרא לעברו הבעל ההמום.

"תאכלו בהנאה, לבריאות! כשתסימו, אספר לכם מדוע הגשתי לפניכם את המגש הזה", השיב לו בעל המסעדה. לאחר שסימו, הוא החל לספר: "פעם, הייתי אדם מסרתי, השתדלתי לשמר שבת וללכת לתפילות. אבל לצערי, השקעתי את ראשי בעסקים, ואט אט עזבתי גם את המעט שקיימתי. התקנים בי מקרא שכתוב (דברים לב-טו) 'וישמע ישרון ויבט'..."

"לאחרונה, החלה אשתי לדבר על לבי שנשוב לכל הפחות למה שהיינו בתחלה, ונשמר שבת כראוי. ואני השבתי לה: 'אם הקדוש ברוך הוא ישלח לי סימן מן השמים – אקבל על עצמי לשמר שבת כראוי. 'היות שיש לי מסעדת דגים, הלכתי ביום ששי האחרון להשוות מחירים בכמה חנויות דגים בשוק. נכנסתי לאחת מהחנויות, ולפתע נכנס לשם יהודי. הוא קנה דג, וצעק בקול גדול: 'לכבוד שבת קדש'. הלקוחות, אמנם, נבהלו,

10 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!
1-800-39-39-38

מבצע ענק!

מזמינים מנוי ומקבלים:

לזיכוי הרבים

נן DOQO

יוקרתי

מתנה!

לכבוד 50 עלונים

לכל שבת וחג

150 ₪ לחודש

"בתחייבות לשנה הראשונה"